

ANTIKMUSEETS ÅRSBERETNING 2011

Antikmuseet
Aarhus universitet
Victor Albecks Vej 3
8000 Aarhus C

Tlf.: 8716 1106, mail: antikmuseet@hum.au.dk
Åbent: mandag og torsdag, 12.00-16.00, ved
særudstillinger søndag - torsdag, 12.00-16.00
www.antikmuseet.au.dk

 AARHUS
UNIVERSITET
ANTIKMUSEET

Indledning	4
Ledelse og personale	6
Bestyrelsen	6
Medarbejdere	6
Bygninger og lokaler	7
Besøgende	9
Samlinger	10
Indsamling	10
Databaser	10
Bevaring	10
Udlån	11
Formidling	12
Bo Mølgaard: arkiv / stativ / trofæ	12
Antikkens Verden	12
Besøg	16
Dansk Ægyptologisk Selskab	16
Undervisning og foredrag	17
Forskning og publikationer	18

INDLEDNING

Antikken er ikke en selvfølgelig ingrediens i vor tids daglige konstruktion af identitet og søgen efter kvalitetsfuld livssammenhæng. Konstant bombarderes vi af visuelle og auditive informationer og opfordringer, men det er sjældent med en historisk dimension og endnu sjældnere med rødder ned i det klassiske. På den anden side er den antikke kulturarv alligevel tilstede og bliver brugt mere eller mindre bevidst i medierne. Det gør det endnu mere relevant at byde ind med muligheden for at komme bag ved de symboler og referencer, som for mange ikke er umiddelbart forståelige, og hele tiden pege på relevansen for den viden om antikken, som giver mulighed for at gennemskue referencerne. Aarhus Universitetsforlags udgivelse *Antikkens Verden* er et af den slags tiltag, og det var derfor oplagt for Antikmuseet at prøve at formidle de mange bidrag også til dem, som ikke sætter sig ned og læser 15 sider om filosofiens oprindelse.

Året på Aarhus Universitet har igen været præget af den faglige udviklingsproces med specielt fokus på organiseringen af fakulteterne. Antikmuseet indsendte høringsvar angående museets placering i februar og fik efterfølgende samme status som et center. I

foråret blev den nye institutstruktur med tre store institutter og et center for undervisningsudvikling besluttet. Antikmuseet anmodede om at blive placeret under Institut for Kultur og Samfund for fortsat at have den tætte tilknytning til fagmiljøet klassiske studier, som er grundlaget for museets virke. Desværre blev det ligeledes besluttet, at fagmiljøet skulle flyttes til Nobelparken, hvor størstedelen af Institut for Kultur og Samfund flytter over. Flytningen realiseres i 2012.

I april måned udgav Kulturministeret Udredningen om fremtidens museumslandskab. Selv om Antikmuseet ikke hører under Kulturministeriet og dermed heller ikke under museumsloven, så har museet været inviteret med i arbejdet med udredningen som et af de ikke-statsanerkendte museer. Det var derfor meget glædeligt at se, at det arbejde, der var gjort med at gøre opmærksom på både større ikke-statsanerkendte museer og ikke mindst universitetsmuseerne, bar frugt. Det er specifikt nævnt, at universitetsmuseerne, heriblandt Antikmuseet, også har betydning for det samlede museumslandskab, og at det er en prioritet, at samlingerne bevares under samme forhold som de statsanerkendte museer.

Klatrevæg, porcelæn, af Bo Mølgaard, og Laokoongruppen, som er museets ældste afstøbning. Den stammer fra 1740'erne, hvor den sandsynligvis blev hentet til Danmark af billedhuggeren Johannes Wiedewelt. Foto fra udstillingen Arkiv, stativ, trofæ, 4. marts-5. juni, 2011.

LEDELSE OG MEDARBEJDERE

Museets ledelse består af en daglig leder, Vinnie Nørskov, og en rådgivende bestyrelse sammensat af to medlemmer fra relevante forskningsenheder ved Aarhus Universitet, et medlem af Akademisk Råd ved Det humanistiske Fakultet, to medlemmer fra museumsverdenen, et medlem fra gymnasieskolen og et medlem fra det århusianske erhvervsliv. Lederen og bestyrelsen mødes 2-3 gange om året for at diskutere museet situation.

I forbindelse med den faglige udviklingsproces på Aarhus Universitet blev Antikmuseet i efteråret 2011 anmodet om at indsende en ansøgning vedrørende fortsat virke i regi af de nye centre, som tilknyttes ARTS. Ledelsen besluttede i december, at Antikmuseet fortsætter som universitetsmuseum under navnet Antikmuseet. I ansøgningen har vi foreslået, at museet indgår som en del af Institut for Kultur og Samfund, men den endelige tilknytning og organisationsform fastlægges først i løbet af 2012.

Bestyrelsen

Museets bestyrelse har i 2011 bestået af af følgende medlemmer:

- Jette Christiansen, Ny Carlsberg Glyptotek (formand)
- Peder Stougaard, Plakatumseet i Den Gamle By
- Pia Guldager Bilde, Danmarks Grund-

forskningsfond for Sortehavsstudier, Aarhus Universitet

- Anne Wedel-Wedelsborg, Institut for Historie og Områdestudier, Aarhus Universitet
- Jens Krasilnikoff, Institut for Historie og Områdestudier, Aarhus Universitet
- Anne Vase, Odder Gymnasium
- Henning Holmen Møller, italiensk konsul

I forbindelse med den faglige udvekslingsproces bliver bestyrelser for centre og ligende enheder afskaffet. Bestyrelsen holdt derfor sit sidste bestyrelsesmøde i november 2011. Det er planen at erstatte bestyrelsen med et rådgivende organ i løbet af 2012.

Medarbejdere

Museumsleder: Vinnie Nørskov
 Museumstekniker: Steffen Ledet Christiansen
 Museumsmedarbejder: Knud Asbjørn Ravn-Jensen

Virksomhedspraktik: Mads Bjørn Nielsen (januar-februar 2011), Lizzi Holm (oktober 2011)
 PhD-studerende: Lærke Maria Funder Andersen

Praktikanter: Charlotte Cicilie Hastrup (september 2011), Mia Work (oktober 2011)
 Studentermedhjælpere: Louise Elisabeth Andersen, Charlotte Cicilie Hastrup, Anja Herold Thomsen, Kristine Søndergård, Pernille Thulstrup.

BYGNINGER OG LOKALER

Antikmuseet er placeret i to kælderetager under Solgården ved siden af Universitetes Aula. Indgangen med reception, garderobe og toiletforhold vender ind mod universitetsparken.

Museet lokaler benyttes i stadig stigende grad til officielle arrangementer. Ud over Aarhus Universitets årsfest i september, så afholdes der ofte receptioner i forbindelse med konferencer, prisoverrækkelser og andre faglige arrangementer, både hos fagmiljøer, institutter, fakulteter og rektoratet.

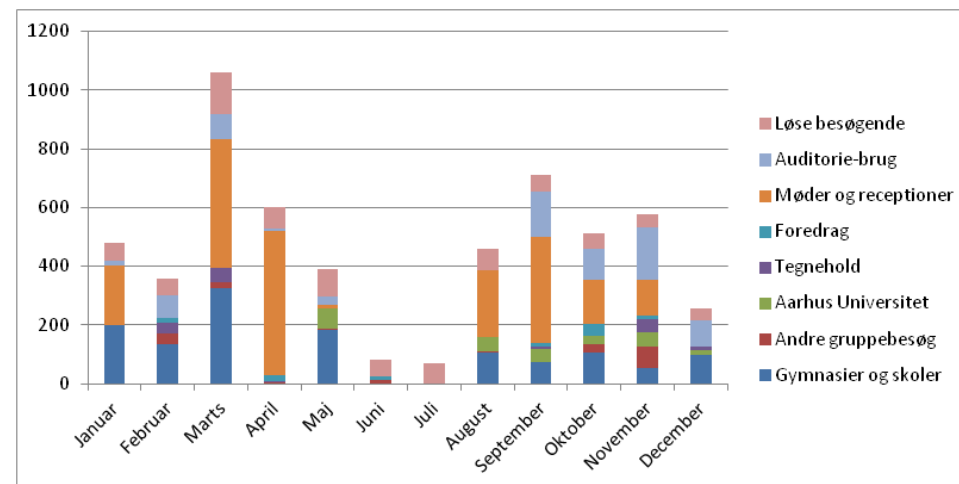
To studenter fra Viby Gymnasium studerer Bo Mølgaards fotografier.

BESØGENDE

Antikmuseet har haft 5.872 besøgende i 2011, hvilket er lidt færre end året før.

Museet holder normalt kun åbent mandag og torsdag eftermiddag fra 12-16, men dels holder vi åbent fem dage om ugen ved særudstillinger, dels kan man komme ind på hverdage uden betaling inden for normal arbejdstid, når blot der reserveres tid. I 2011 udgjorde normal åbningstid 404 timer, men museet var åbent i alt 852,5 time, hvoraf de 160 timer var ekstraåbent pga. særudstillingen med Bo Mølgaards værker og 288,5 timer var særligt reserverede tider. I besøgsstatistikken har vi derfor haft 6,5 besøgende i timen.

Der har været besøg af 39 gymnasieklasser i løbet af 2011. Gymnasieklasserne kommer fortrinsvis i de første tre måneder af året. Vi havde i marts bl.a. besøg af fem 2.g. klasser fra Viby Gymnasium i regi af Intraface, og de tilbragte fem timer hver på museet og arbejdede med deres egne indgange og fortolkninger af en række af de centrale skulpturer fra den græske kultur.

SAMLINGER

Indsamling

Der er ikke indgået nye genstande i museets samling i 2011.

Registrering

I løbet af 2011 har vi gennemgået og fotograferet alle Antikmuseets indlån fra Antiksamlingen på Nationalmuseet. Det store depositum på i alt 732 genstande udgør en helt central del af museets originale samling af nærorientalske og græsk-romerske oldsager. Arbejdet blev udført af Charlotte Cicilie Hastrup dels som studentermedhjælpsarbejde, dels som del af et fælles praktikforløb, hvor hun var tilknyttet 1 måned på Antikmuseet og 3 måneder på Antiksamlingen på Nationalmuseet. Det er første gang, der er lavet en

fuldstændig gennemgang af alle deposita fra Nationalmuseet, og arbejdet viste sig at være temmelig omfattende, blandt fordi nogle af de udlånte genstande ikke have numre fra Nationalmuseet. Derfor bliver arbejdet først helt færdigt i 2012.

Bevaring

En række genstande blev konserveret hos Konserveringsafdelingen på Moesgård Museum under den gamle amtskonserveringsordning. Det drejer sig om en større gruppe af bronzegenstande fra den store samling fra Karthago deponeret fra Ringkøbing Museum, hvor den første del blev konserveret i 2010 og den resterende i 2011.

Græsk bronzestrigel fra 5. årh. fvt., deponeret af Nationalmuseet, ChrVIII829, K114

Attisk sortfigurs lekyth med Athena, der kæmper mod en gigant, deponeret af Nationalmuseet 5614, K109

FORMIDLING

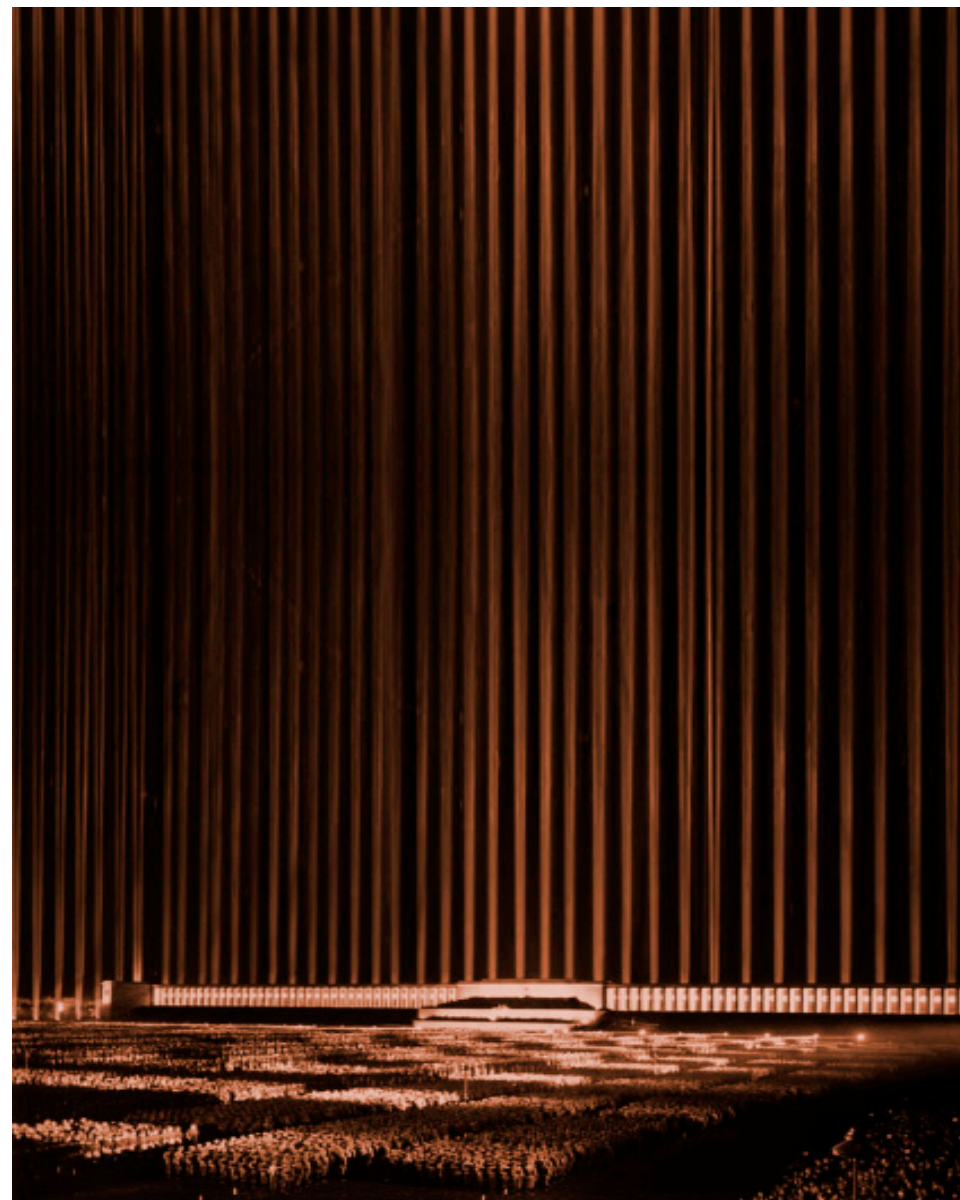
Bo Mølgaard: arkiv / stativ / trofæ

Den århusianske billedkunstner Bo Mølgaard har gennem en længere periode registreret, indsamlet, fotograferet og digitalt bearbejdet materiale til den værkserie, som han præsenterede i udstillingen. Fortællerammen og det billedmæssige grundstof er Pergamonalteret. Altret er opført i hellenistisk tid og genfundet i 1870'erne af den tyske ingeniør Carl Humann, hvorefter det blev udstillet i Pergamonmuseet på Museumsinsel i Berlin. Her fremstår som et defragmenteret monument, revet ud af sin kontekst og sin helhed og genskabt i nye, museale rammer.

Siden fundet har fragmenterne været et af de helt centrale kunstværker fra den hellenistiske periode og er blevet genfortolket i både kunst og litteratur – mest berømt er den tyske forfatter Peter Weiss' beskrivelse i nøgleromanen *Modstandens æstetik*, en roman som diskuterer kunsten og kulturens rolle og betydning for modstanden mod fascismen med udgangspunkt i 1930'ernes Tyskland. Men altret er også i de senere år blevet omdrejningspunkt i et politisk spil. Bergamas borgmester er gået aktivt ind i en kampagne for at få altret tilbage til

byen, og det er dermed blevet en del af den meget aktuelle debat omkring, hvem der ejer kulturarven.

Bo Mølgaards værkserie tog livgreb med mange af de aspekter, som altrets omtumlede historie indeholder. Frisen er ikke fuldstændig bevaret og opsætningen i museet i Berlin består af en mange små og store fragmenter, som kan minde om en klatrevæg. Det fragmentariske går igen i flere af Bo Mølgaards værker, hvor han reflekterer over temaer som kropskultur, leg og spil og kultur som trofæ. Brugen af kulturarv og kunstværker i statens selvscenesættelse og identitetsopbygning spiller en stor rolle i Pergamonaltrets historie, et tema som Bo Mølgaard bl.a. tog op i pigmenttryk af Albert Speers Zeppelinbühne i Nürnberg, som var inspireret af museumsopsætningen af Pergamonaltret. Udstillingen bestod af en række fotogravurer af Pergamonaltrets frise. De er trykt på specialfremstillet, meget tykt bomuldspapir og kendetegnet ved en unik stofflighed og en meget lang holdbarhed. Teknikken er valgt, fordi holdbarhed inden for fotokunsten kan matche stenens inden for skulptur.

Pergamonaltret blev opført imellem 180-150 f.Kr. i den hellenistiske by Pergamon, det nuværende Bergama i Tyrkiet. Bygningsværket er udsmykket med en 120 meter lang frise med meget dybe relieffer, der viser gudernes kamp mod giganterne. Altret tolkes enten som et alter for guden Zeus eller en helligdom for byens mytiske grundlægger Telephos.

DGI-huset bag Bruuns Galleri viste i marts måned en serie pigmenttryk på lærred, som knyttede an til udstillingen i Antikmuseet. Museet havde til den udstilling udlånt en gipsafstøbning af en diskosbærer, som var udstillet i DGI-huset i udstillingsperioden.

Både gennem temaer og medievalg indskriver Bo Mølgaards værker sig i en tradition, som aktualiserer og nyfortolker centrale historiske kunstværker, og dermed revitaliserer kulturarven. Udstillingen var dermed en del af Antikmuseets konstante dialog om antikkens betydning i dag.

Antikkens Verden

Den 7. november åbnede vi udstillingen **Antikkens Verden. Forskerne fortæller om videnskab, kunst, kultur, myter og religion.** Udstillingen udsprang af udgivelsen Antikkens Verden, udgivet af Aarhus Universitetsforlag. Her præsenterer 30 forskere aspekter af deres forskning i antikken. Det var oplagt for Antikmuseet at prøve at formidle de traditionelle skriftlige bidrag på en anden måde, og ideen om at lave små videoklip med forskerne selv lå lige for hånden. Vi fik hjælp fra tre studerende fra Informations- og medievidenskab, som tog sig af de praktiske ting omkring optagelserne og bagefter klippede filmene og krydrede bidragene med andre illustrationer til de forskellige emner. Næsten alle forskere sagde ja til at deltage, og det kom der en anderledes udstilling ud af.

Forskerne valgte også en genstand i museets samling, som deres bidrag kunne

relateres til, og så fik de 3-5 minutter til at fortælle om et element af deres forskning som var relevant i forhold til Antikmuseets samling.

Emnerne bragte os vidt omkring: Filosofiens oprindelse med to afgørende græske filosoffer som udgangspunkt, Sokrates og Platon; matematikkens indflydelse på æstetikken og en aflivning af en myte om brug af det gyldne snit i kompositioner i antikken og renæssancen - det skete først fra 1500-tallet; religionens centrale rolle i det alle dele af antikkens samfund, og en fortælling om vor nordiske Odins mulige trojanske herkomst.

Ole Høiris præsenterer bogen Antikkens Verden ved åbningen af særudstillingen af samme navn på Antikmuseet d. 7. november. Nederst ses et af afsnittene fra udstillingen, hvor lektor Jørn Erslev Andersen fortæller om Winckelmanns fascination af de hvide marmorskulpturer fra antikken og skulpturens oprindelige bemaling.

Koret Coro Cordis underholder i anledning af boglancering og åbning af udstillingen Antikkens Verden 7. november 2011.

Dansk Ægyptologisk Selskab

Antikmuseet samarbejder med Dansk Ægyptologisk Selskab, som i 2011 har holdt seks foredrag i museets foredragslokale:

- The Edfu Pyramid and the cult of the pharaoh in the Old Kingdom, ved associate professor Hratch Papazian, Københavns Universitet
- Bes, ved mag.art. Lise Manniche, PhD
- En by til lyst? - Nye arkæologiske studier af haremsbyen Medinet el-Gurob, ved Ole Herslund, PhD-stipendiat, Københavns Universitet
- Nationalmuseets ægyptiske samling, ved cand. phil. Elin Rand Nielsen
- The land- and waterscapes of Ancient Thebes, ved ekstern lektor Angus Graham, Københavns Universitet
- Auguste Mariette og Det ægyptiske Museum i Cairo, ved cand.phil. Mette Gregersen

Undervisning og foredrag

Øvelser i arkæologisk metode for 1. årsstuderende på klassisk arkæologi.

Antikmuseet deltager i Intrafaceprojektet, som er et samarbejde mellem museer og gymnasier finansieret af Region Midtjylland og Kulturarvsstyrelsen. Antikmuseet samarbejder med Viby Gymnasium. Forløbet for skoleåret 2010/11 blev afholdt i marts 2011, hvor fem 2-g klasser arbejdede med fortolkning af museets skulpturer. I løbet af 2011 har museet deltaget i forskellige møder i forbindelse med projektet.

Vinnie Nørskov har endvidere holdt følgende foredrag og forelæsninger:

- ICOM, ved undervisningsforløbet Institutioner, magt og samlinger ved Center for Museologi, AU
- Arkæologi og kunsthandel ved Studium Generale ved AAL, AU
- Athen - fra polis til kulturcentrum, ved Folkeuniversitet i Emdrup og Herning
- Etik, ved Konservatorskolen
- ICOMs etiske regler: Etik og danske museer, ved Diplomuddannelsen i Ledelse, Organisationen af Danske Museer

Diskoskasteren fortolket af elever fra Viby Gymnasium i regi af Intrafaceprojektet, foråret 2011.

FORSKNING OG PUBLIKATIONER

Forskning:

Museumsleder Vinnie Nørskov har sammen med Ane Hejlskov Larsen og Helle Jørgensen ved Center for Museologi udarbejdet en rapport i samarbejde med konsulentfirmaet DAMVAD om unges brug af museer i Danmark. Rapporten udgives i 2012 af Kulturarvsstyrelsen.

Museumsleder Vinnie Nørskov har bidraget til antologien om antikkens verden og besluttede på den baggrund og i samarbejde med redaktørerne Ole Høiris og Birte Poulsen at omsætte bogens artikler til digital formidling i en udstilling båret af de forskellige forskeres egne små fortællinger.

Hun har endvidere deltaget i forskningsprojektet Sponsoring på danske museer i samarbejde med Ane Hejlskov Larsen

ved Center for Museologi. Projektet er et delprojekt under forskningsprojektet Det strategiske museum finansieret af FKK.

Publikationer:

Nørskov, V.: Bo Mølgaard: arkiv/stativ/trofæ - en introduktion til udstillingen, Antikmuseet 2011.

Nørskov, V., "Universitetsmuseerne i det nye museumslandskab", Danske Museer. 2011 ; Vol. 24, Nr. 3, s. 26-27.

Nørskov, V., "Bevaringsstrategier i Herculaneum", Tidsskriftet SFINX, 2011, 2, 138-143

Nørskov, V., "Musernes tempel - fra mouseion til moderne museum", i Antikkens Verden: Videnskab, kunst, kultur, myter og religion, red. af Ole Høiris og Birte Poulsen, Aarhus Universitetsforlag 2011, 205-219.

ANTIKKENS VERDEN

Videnskab, kunst, kultur, myter og religion

AARHUS UNIVERSITETSFORLAG